

Kansalaisaloitteen otsikko

Kissakriisi hallintaan - kissojen tunnistusmerkinnän ja leikkauttamisen puolesta

Aloitteen päiväys

9.3.2021

Aloitteen muoto

Ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä

Aloitteen sisältö

Me allekirjoittaneet vaadimme seuraavaa:

1. Kissojen hallitsematon lisääntyminen tulee säätää lainvastaiseksi

Kissan omistajan velvollisuus on huolehtia, että kissa ei pääse hallitsemattomasti lisääntymään. Kissan omistajan tulee estää tämä kastroimalla tai steriloidamalla vapaana ulkoilevat kissat.

2. Kaikki kissat tulee tunnistusmerkitä ja rekisteröidä.

Kissan omistajan velvollisuus on huolehtia, että kissa tunnistusmerkitään mikrosirulla ja tunnistetiedot merkitään valtakunnalliseen rekisteriin. Omistajan tulee myös huolehtia, että rekisterin tunnistetiedot pysyvät ajantasaisina.

Perustelut

Suomessa hylätään arviolta vähintään 20 000 kissaa vuodessa. Luku on luultavasti tätäkin suurempi, sillä kattavaa rekisteriä löytöeläintaloihin tuoduista kissoista ei ole ja luonnossa vapaasti elävien villiintyneiden kissojen määrää on mahdotonta arvioida. Leikkaamattomat, vapaasti ulkoilevat kissat synnyttävät helposti hallitsemattomasti lisääntyviä kissapopulaatioita.

Vuonna 2019 maa- ja metsätalousministeriö, Ruokavirasto ja SEY Suomen Eläinsuojelu ry laativat eläinlääkäreille kyselyn kissojen hyvinvoinnin

ongelmakohdista. Vastauksista ilmeni, että vakavimpina kissoihin liittyvinä eläinsuojeluongelmina pidettiin vapaasti lisääntyviä kissoja ja kissapopulaatioita, hylättyjä kissoja sekä vakavasti laiminlyötyjä kissoja. Vastaajat pitivät alueiden kissapopulaatioiden lukumäärän arvioimista haasteellisena. Veikkaukset populaatiokissojen lukumäärästä vaihtelivat alueittain nolasta jopa 15 000 kissaan.

Kyselystä ilmenee, että eläinlääkärit pitävät kissapopulaatioiden ennaltaehkäisyssä olennaisimpana vapaasti ulkoilevien kissojen sterilisaation tai kastraation säätämistä pakolliseksi. Lisäksi tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin säätäminen laissa pakolliseksi oli kyselyn suosituin lainsäädännön kehittämistä koskeva ehdotus.

Tunnistusmerkintä mikrosirulla on luotettava ja toimiva tapa tunnistaa kissa sekä löytää sen omistaja. Tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin säätäminen pakolliseksi edistäisi turvallisesti ja nopeasti löytökissojen päätymistä takaisin omistajilleen. Kissojen tunnistusmerkintä säästäisi eläinsuojelun resursseja, sillä nykyisellään suurin osa talteenotetuista kissoista ei palaudu takaisin omistajalleen. Lisäksi, jos kissa on löydettyessä loukkaantunut, omistajan tavoittaminen on nopeaa rekisteröidyn tunnistesirun avulla ja kissan saaminen akuutin hoidon piiriin huomattavasti helpompaa.

Pakollinen tunnistusmerkintä vaikeuttaisi myös laitonta kissoihin kohdistuvaa eläinkauppaa ja pentutehtailua sekä kissoihin liittyviä eläinsuojelurikoksia. Ennen kaikkea rekisteröinti ja tunnistusmerkintä edistäisivät vastuullista eläintenpitoa ja lisäisivät eläinten omistajien sitoutumista lemmikkeihinsä. Maa- ja metsätalousministeriön selvityksen mukaan pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti olisivat myös tarpeellisempia kissoille kuin koirille.

Kissoihin kohdistuva arvostuksen puute ja hallitsemattomat kissapopulaatiot

Kissan arvostuksen puute on nykyisin paljon puhuttu ja yleisesti tunnustettu aihe. Mitään muuta kodin lemmikkiä ei kohtaa samanlainen välinpitämättömyys ja heitteillejätö kuin kissoja. Monilla seuduilla on vielä varsin yleistä ajatella, että kissa pärjää itsenäisesti ulkona, pyydystää ruokansa ja etsii kylmyydeltä suojan, tarvitsematta ihmiseltä hoitoa tai apua. Kissa on kotieläimenä tarpeiltaan varsin samanlainen kuin koira. Se tarvitsee säännöllisesti ruokaa, lämpöä, virikkeitä ja tarvittavat terveydelliset toimenpiteet kuten loishäädöt, hammashuollot, rokotukset, unohtamatta kissan sairastuessa tarvitsemaa hoitoa.

“Avoimissa vastauksissa kissojen arvostuksen puute nousi selvästi yleisimmäksi ongelmaksi. Kissaa pidetään halpana ja helppona lemmikkinä, jonka hoitoon ei

haluta panostaa. Eläinlääkärit ovat havainneet omistajien haluttomuutta tarjota kissalle eläinlääkärihoitoa edes silloin, kun se olisi välttämätöntä kissan hyvinvoinnin turvaamiseksi.“ Raportti: Kissojen hyvinvointi Suomessa 2019, Ruokavirasto

Kissan perinteinen tehtävä on ollut jysijäkannan pitäminen kurissa maataloilla. Monesti jysijäkannan hoitamiseen otetut kissat ovat leikkaamattomia ja lisääntyvät hallitsemattomasti elinympäristöönsä. Tämä edesauttaa hallitsemattomien kissapopulaatioiden syntymistä. Vaikka hallitsemattomat kissapopulaatiot ovat usein ulkona vapaasti liikkuvia, tavataan ongelmaa myös pääosin sisätiloissa elävillä kissoilla.

Kissapopulaatiot ovat hyvin ongelmallisia monistakin syistä:

- Usein tieto hallitsemattomasta kissapopulaatiosta tulee liian myöhään.
- Populaatiokissat ovat monesti sisäsiittoisia ja kärsivät lukuisista terveydellisistä ongelmista.
- Lisäksi ne ovat usein puolivillejä ja vaativat kesyttämisen, jotta niiden uudelleensijoitus on mahdollista.
- Populaatioiden hoitaminen on myös erittäin työlästä ja kallista, joka vaatii taloudellisia resursseja, aikaa sekä osaamista.

Nykyinen lainsäädäntö ei anna mahdollisuutta puuttua ajoissa populaation hallitsemattomaan lisääntymiseen, eikä tarjoa tarvittavia työkaluja asian hoitamiseen.

"Kysymys kissapopulaatioiden hallinnan vaikeudesta oli suunnattu eläinsuojeluvalvontaa tekeville eläinlääkäreille. Kissapopulaatioiden hallinnassa vaikeimmaksi tai eniten viranomaistoimien onnistumista rajoittavaksi tekijäksi koettiin tiedon saaminen ajoissa kehittyvistä tai olemassa olevista populaatioista (64 % vastaajista). Toiseksi eniten viranomaistoimien onnistumista rajoittavat lainsäädännön antamat mahdollisuudet puuttua ajoissa (59 % vastaajista). Yli puolet (54 %) vastaajista koki yhdeksi vaikeimmista seikoista kissapopulaatioiden hallinnassa myös populaation poistamisen käytännössä. Kolmannes vastaajista (33 %) piti onnistumista rajoittavana tekijänä ajanpuutetta hoitaa ongelma kuntoon. Yhteistyön puute esim. vapaaehtoistoimijoiden kanssa (14 % vastaajista) ja kissojen tulevaisuus (5 % vastaajista) koettiin osaltaan

populaatioiden hallintaa vaikeuttavina tekijöinä". Raportti: Kissojen hyvinvointi Suomessa 2019, Ruokavirasto.

Nykyinen tilanne kuormittaa erityisesti eläinsuojeluyhdistyksiä, joiden toiminta on pääosin vapaaehtoistyöntekijöiden ja lahjoitusvarojen varassa. Esimerkkinä, Kankaanpään eläinsuojeluyhdistykseen tuli vuonna 2020 yhteensä 1054 kissaa ja Kiikoisten löytöeläinpalveluun 434 kissaa, joista 100 kissaa oli hoitopaikkaan syntyneitä pentuja.

Näin suurien kissamäärien loukuttaminen, jatkohoito ja sijoittaminen vaatii valtavasti resursseja sekä aiheuttaa suuria kustannuksia.

Lain ennakoidut vaikutukset

1. Kissojen yleinen hyvinvointi kasvaa
2. Vapaasti ulkoilevien kissojen leikkauttamisen myötä kissapopulaatioiden määrä vähenee.
3. Kissan pakollisen tunnistusmerkinnän myötä, löytöeläintaloille päätyneiden kissojen omistajalleen palautuminen paranee. Myös omistajan löytyminen hyvin akuuteissa tilanteissa (loukkaantumiset tai menehtyneet kissat) helpottuu.
4. Omistajan vastuun osoittaminen/vaatiminen mahdollistuu paremmin.
5. Jos löytökissojen määrä vähenee, vähentää se merkittävästi eläinsuojeluyhdistysten kuormitusta. Samalla myös kuntien, eläinsuojeluyhdistysten sekä löytöeläintalojen kustannukset pienenevät.

Vastuuhenkilöt

Sarita Lintula
Teija Englund
Sanna Utti
Nina Karvinen
Päivi Mäki
Teija Löffholm